

Sygn. akt VI U 1353/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Janusz Madej

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2020 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

odwołania: B. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 26 lutego 2020 r., znak:(...)

w sprawie: B. G.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1listopada 2019 r. do 29 stycznia 2021 r.,
- 2) stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt: VI U 1353/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 lutego 2020 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonej B. G. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie Komisja Lekarskiej ZUS z dnia 21 lutego 2020 roku ustalające, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Od powyższej decyzji ubezpieczona B. G. wniosła odwołanie wskazując, że nie zgadza się z tą decyzją, bowiem jest ona dla niej krzywdząca. W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że jest po operacji kręgosłupa - odcinka szyjnego C4-C5, po dwóch krioablacjach, co więcej zмага się z zespołem bólowym kręgosłupa odcinka lędźwiowego, zmianami zwyrodnieniowymi kręgosłupa, zmianami zwyrodnieniowymi w stawach kolanowych. Cierpi na obustronny zespół cieśni nadgarstka, zмага się także z nawracającymi niekontrolowanymi upadkami. Ubezpieczona wskazywała, iż ma problemy ze wstawaniem, schylaniem się, dodatkowo przedmioty które chwyta wypadają jej z rąk. Wszystkie te schorzenia utrudniają jej funkcjonowanie oraz uniemożliwiają jej poszukiwanie zatrudnienia. Dodatkowo wskazała, że w (...) nabyła prawo do świadczenia emerytalnego.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczona B. G. urodziła się w dniu (...). Posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe - z zawodu jest kucharzem. W okresie od 2015 r. do października 2018 roku pracowała jako sprzedawca działu rybnego w supermarkecie. Wykonywała pracę fizyczną wymagającą dźwigania, wymuszonej pozycji ciała. W okresie swojej wcześniejszej aktywności zawodowej ubezpieczona wykonywała pracę na stanowiskach kucharza i szwaczki. Pobierała ona świadczenie rehabilitacyjne w okresie od 10 grudnia 2018 r. do 05 października 2019 r. Od października 2018 roku nie pracuje.

W dniu 06 listopada 2019 roku ubezpieczona po raz pierwszy wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z wnioskiem o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 26 lutego 2020 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21 lutego 2020 roku stwierdzające, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy, odmówił ubezpieczonej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowody: świadectwa pracy i zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – w aktach rentowych, wnioski o rentę z tytułu niezdolności do pracy - akta organu rentowego k. 1 – 3, orzeczenie komisji lekarskiej ZUS Nr (...) - akta organu rentowego k. 32-32v, decyzja ZUS z dnia 26.02.2020 r. -akta organu rentowego k. 35-35v)

U ubezpieczonej rozpoznano stan po leczeniu operacyjnym dyskopatii C4/C5, wielopoziomową dyskopatię lędźwiową, przewlekły zespół bólowy szyjno-barkowy i lędźwiowo-krzyżowy objawowy z częstymi zaostrzeniami i obecnymi objawami ubytkowymi, początkowe zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych bez istotnej dysfunkcji kończyn dolnych, obustronny zespół cieśni kanału nadgarstka w trakcie diagnostyki. Chód dwunożny, naprzemienny, prawidłowy, kończyny górne o pełnym zakresie ruchomości, bez zaników mięśniowych, chwyt dobry. Z przyczyn ortopedycznych ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

W ocenie układu nerwowego stwierdzono, że stan zdrowia ubezpieczonej upośledza sprawność organizmu w stopniu powodującym okresową częściową niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przyczynę stanowi stan układu kostno-stawowego z istotnym deficytem neurologicznym. Ubezpieczona leczy się u neurologicznie i neurochirurgicznie z powodu przewlekłych dolegliwości bólowych kręgosłupa w odcinku szyjnym i lędźwiowym z promieniowaniem bólu do kończyn górnych i dolnych z przewagą strony prawej, drętwienia i mrowienia rąk, osłabieniem ich siły mięśniowej „przedmioty wypadają z rąk”, upadków bez utraty przytomności (była obserwowana w kierunku padaczki), nagłego parcia na pęcherz moczowy.

W sierpniu 2018 r., ubezpieczona przebyła leczenie operacyjne z powodu dyskopatii C4/C5, wykonano u niej także dwa zabiegi krioterapii odcinka lędźwiowego.

W badaniu neurologicznym u ubezpieczonej stwierdzono istotny deficyt: „ruchomość kręgosłupa ograniczona w odcinku szyjnym i lędźwiowym, odruchy głębokie z kończyn osłabione, obecne objawy rozciągowe w zakresie obu kończyn dolnych P>L, niedoczulica w zakresie korzenia S1 po prawej, prawostronna arefleksja palucha”.

Stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją częściowo niezdolną do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji od dnia 6 października 2019 roku (tj. od daty zakończenia świadczenia rehabilitacyjnego) do czasu uzyskania przez nią wieku emerytalnego.

Ubezpieczona jest leczona neurologicznie i neurochirurgicznie z powodu schorzeń układu kostno-stawowego z deficytem neurologicznym. Dodatkowo leczy się ortopedycznie zachowawczo z powodu zmian zwyrodnieniowych

kolan. Pomimo przewlekłego leczenia rehabilitacyjnego dolegliwości u odwołującej utrzymują się. W przypadku B. G. przeciwwskazaniem jest praca fizyczna z dźwiganiem w wymuszonej pozycji ciała.

Całokształt stanu zdrowia ubezpieczonej (obraz kliniczny zaburzeń, nasilenie i częstość objawów, dotychczasowy przebieg choroby, obecny stan zdrowia) powoduje, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy.

Częściowa niezdolność ubezpieczonej do pracy spowodowana jest przede wszystkim stan układu kostno – stawowego z deficytem neurologicznym.

(dowody: opinia sądowo-lekarska z dnia 26.08.2020 r. wraz z orzeczeniem lekarskim - k. 22-23v, opinia sądowo-lekarska z dnia 04.08.2020 r. - k. 16-17, dokumentacja orzecznico-lekarska ZUS - k. 1-64 akt organu rentowego).

Ubezpieczona spełnia warunek pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego w dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę.

(okoliczność bezsporną).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie, w tym także w aktach organu rentowego i dokumentacji orzecznico – lekarskiej ZUS, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, a które to dowody nie były też kwestionowane przez żadną ze stron pod względem ich autentyczności i prawdziwości zawartych w nich informacji.

Sąd Okręgowy ustalił istotne dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności na podstawie dowodu z opinii biegłego sądowego - specjalisty z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii - z dnia 04 sierpnia 2020 roku, a przede wszystkim na podstawie opinii zespołu biegłych sądowych z dnia 26 sierpnia 2020 roku, wydanej przez neurologa i specjalistę medycyny przemysłowej. Powyższe opinie zostały sporządzone przez biegłych, dysponujących specjalistyczną wiedzą z zakresu tych dziedzin medycyny, które reprezentują. Opinie te w sposób precyzyjny analizowały stan zdrowia ubezpieczonej i zostały poprzedzone bezpośrednimi badaniami lekarskimi, jak również opierały się na dokumentacji medycznej ubezpieczonej. Wnioski i ustalenia opinii biegłych sądowych: specjalisty neurologa i specjalisty medycyny pracy były – w ocenie Sądu - stanowcze, spójne, logiczne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd Okręgowy uznał, iż opinia zespołu biegłych sądowych z dnia 26 sierpnia 2020 r. ma taką moc dowodową, która pozwalała na dokonanie na jej podstawie istotnych dla rozstrzygnięcia sporu ustaleń, w szczególności co do potwierdzenia częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonej. O ile w zakresie schorzeń ortopedycznych biegły sądowy w opinii z dnia 4 sierpnia 2020 r. uznał, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy, o tyle opinia zespołu biegłych z dnia 26 sierpnia 2020 roku stwierdzała, że schorzenia układu kostno - stawowego z deficytem neurologicznym powodują u ubezpieczonej częściową niezdolność do pracy. Opinia ta w sposób obszerny i precyzyjny analizowała stan zdrowia ubezpieczonej z punktu widzenia możliwości wykonywania przez nią zatrudnienia zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami. Nie zawierała ona żadnych mankamentów argumentacyjnych i jednocześnie znajdowała oparcie w dowodach z dokumentacji medycznej, przedstawiających przebieg schorzeń ubezpieczonej, w tym przebyte przez nią zabiegi lecznicze. Omawiana opinia odnosi się do się do całokształtu schorzeń neurologicznych, występujących u ubezpieczonej i tym samym musi być uznana za w pełni przekonującą, a przez to przedstawiającą wyczerpująco wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia sporu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r., sygn. II UKN 96/99 – Lex nr 43870). Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski tej opinii biegłych w zakresie ustalenia istnienia u ubezpieczonej częściowej niezdolności do pracy, zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami.

Sąd Okręgowy pominął w związku z tym zastrzeżenia organu rentowego sformułowane w piśmie procesowym z dnia 8 października 2020 r. Sprowadzały się one do kwestionowania istnienia u ubezpieczonej niezdolności do pracy i stanowił jedynie polemikę z prawidłowymi wnioskami biegłych sądowych: neurologa i specjalisty medycyny pracy. Podkreślić przy tym należy, iż w swoich zastrzeżeniach organ rentowy nie powołał argumentów natury medycznej,

które mogłyby podważyć ustalenia i wnioski opinii biegłych sądowych z dnia 26 sierpnia 2020 r. W przekonaniu Sądu opinia ta w zakresie ustalenia u ubezpieczonej częściowej niezdolności do pracy, stopnia tej niezdolności, przyczyn i okresu trwania niezdolności jest jednoznaczna, a ponadto w sposób wyczerpujący wyjaśniła zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych, stąd też nie zachodziła potrzeba dalszego kontynuowania postępowania dowodowego w sprawie. Wskazać należy, że do podważenia mocy omawianego dowodu nie jest wystarczające odwoływanie się przez organ rentowy do odmiennej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej sformułowanej przez Komisję Lekarską ZUS.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie B. G. zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 53) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (ust. 1),
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą bądź częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Rozróżnia się dwa stopnie niezdolności do pracy – całkowitą i częściową. Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy emerytalno - rentowej częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art. 12 ust. 2 powyższej ustawy). Przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu.

Zgodnie z definicją z art. 12 ww. ustawy częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 ustawy emerytalno - rentowej, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychiczne.

Jedyną sporną między stronami procesy przesłanką, której spełnienie umożliwiło ubezpieczonej nabycie prawa do renty, było to czy jest ona niezdolna do pracy. Pozostałe przesłanki konieczne do nabycia tego świadczenia (tj. posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego i powstanie częściowej niezdolności do pracy w okresach wskazanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 lub nie później niż po upływie 18 miesięcy od ich ustania, a także nieposiadanie przez ubezpieczoną prawa do emerytury lub niespełnienie przez nią warunków do jej uzyskania) były w niniejszej sprawie niesporne.

W toku przedmiotowego postępowania ustalono, że stan zdrowia ubezpieczonej B. G. czyni ją częściowo niezdolną do pracy, a ta niezdolność jest spowodowana schorzeniami układu kostno-stawowego z objawami neurologicznymi. Stwierdzono w badaniu neurologicznym u ubezpieczonej takie objawy i skutki schorzeń neurologicznych, które powodują częściową, okresową jej niezdolność do pracy: „ruchomość kręgosłupa ograniczona w odcinku szyjnym i lędźwiowym, odruchy głębokie z kończyn osłabione, obecne objawy rozciągowe w zakresie obu kończyn dolnych P>L,

niedoczulica w zakresie korzenia S1 po prawej, prawostronna arefleksja palucha”. B. G. ma wykształcenie zasadnicze zawodowe i z zawodu jest kucharzem, a ostatnio pracowała jako sprzedawca działu rybnego w supermarkecie. Wykonywała zatem na powyższych stanowiskach pracę fizyczną wymagającą dźwigania i wymuszonej pozycji ciała. Według oceny biegłych z zakresu neurologii i medycyny przemysłowej, którą Sąd w pełni akceptuje, wymienione powyżej schorzenia - przy uwzględnieniu utrzymujących się dolegliwości bólowych, mimo stosowania przewlekłego leczenia rehabilitacyjnego - naruszają sprawność organizmu ubezpieczonej w stopniu uniemożliwiającym jej wykonywanie pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Wskazać należy, że praca zgodna z kwalifikacjami ubezpieczonej wymaga znacznego wysiłku fizycznego, dźwignia, wymuszonej pozycji ciała, a tego rodzaju warunki zatrudnienia są dla niej – według biegłych sądowych: neurologa i specjalisty - przeciwwskazane.

W myśl art. 13 ust. 2 i 3 ustawy emerytalno - rentowej niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, z tym zastrzeżeniem, że niezdolność do pracy orzeka się na okres dłuższy niż 5 lat, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu. Zgodnie z opinią biegłych sądowych, mimo przewlekłego leczenia rehabilitacyjnego dolegliwości związane ze schorzeniami układu kostno-stawowego z deficytem neurologicznym utrzymują się. Z tych względów za uzasadnione uznać należy orzeczenie częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonej i przyznanie jej świadczenia rentowego od dnia 1 listopada 2019 roku (od miesiąca, w którym został złożony wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy) do dnia uzyskania przez ubezpieczoną wieku emerytalnego tj. dnia 29 stycznia 2021 r., zgodnie z opinią biegłych z zakresu neurologii i medycyny przemysłowej.

Reasumując, skoro postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie wykazało, że ubezpieczona B. G. spełnia wszystkie przesłanki wskazane w treści art. 57 ustawy emerytalno – rentowej konieczne do nabycia przez nią dochodzonego w niniejszej sprawie świadczenia, zaskarżona decyzja podlegała zmianie poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2019 roku do 29 stycznia 2021 roku, tj. do dnia uzyskania przez ubezpieczoną wieku emerytalnego.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, na podstawie art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Sąd uznał, iż zostały zachowane warunki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, określone w dyspozycji art. 148¹ § 1 i § 3 k.p.c. W szczególności strony w swoich pierwszych pismach procesowych nie złożyły wniosku o przeprowadzenie rozprawy, a całokształt przytoczonych przez nie twierdzeń wskazywał, iż przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Ponadto Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W okolicznościach niniejszej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż biegli sędziowie – współautorzy opinii z dnia 26 sierpnia 2020 r. - dokonali swoich ustaleń na podstawie tych samych dowodów, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczona uzyskała prawo do żądanego świadczenia dopiero w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować a jedynie sama odmienna, niż przyjęli to biegli sędziowie, ocena stanu zdrowia ubezpieczonej dokonana przez organ w trakcie postępowania administracyjnego.

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy - zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy emerytalno – rentowej - orzekł jak w punkcie 2 sentencji.

Sędzia Janusz Madej